

Si Artur Mas no guanya les eleccions s'acaba el procés sobiranista

Roger Palà

A l'hora de fer càlculs sobre el futur del procés sobiranista, sovint es diu que la clau és que en les eleccions previstes per al proper 27 de setembre CDC (abans CiU), ERC i la CUP sumin majoria absoluta. Però aquesta afirmació, per molt que pugui semblar òbvia, no és del tot certa. Caldria formular-la amb un matís: **el futur del procés sobiranista passa perquè CDC (o la llista avalada per CDC), ERC i la CUP sumin majoria absoluta el proper 27 de setembre, sempre i quan CDC (o la llista avalada per CDC) sigui el partit més votat.**

Que l'ordre dels factors no altera el producte és un principi bàsic de la matemàtica. Aquesta lògica, però, potser no s'aplicarà el 27-S. **L'ordre dels factors CDC-ERC-CUP sí altera el producte final.** CDC (o la llista avalada per CDC) donaria suport a un president d'un altre partit polític sobiranista en cas de no guanyar les eleccions? És una pregunta que cap dels actors implicats planteja obertament, la qual cosa vol dir com a mínim dues coses: que és una pregunta incòmoda i que la resposta no està gens clara.

ERC ha explicat els últims anys que sí que està disposada a donar suport a CiU. Des de 2012, **Oriol Junqueras** ha manifestat per activa i per passiva el seu suport a **Artur Mas**. Ha votat els pressupostos del govern en dues ocasions i ha aguantant sonores crítiques d'altres partits d'esquerres. El President d'ERC fins i tot [ha ofert a Mas](#) ser president encara que no guanyi les denominades "eleccions plebiscitàries". **Mas** s'ha fet fotos abraçant-se amb **David Fernández**, però ha estat **Junqueras** qui li ha donat suport parlamentari contra vent i marea.

Que passaria, però, si canviessin les tornes i ERC (o la CUP, tot i que això a hores d'ara sembla molt improbable) esdevingués el primer partit del camp sobiranista? Ni **Artur Mas** ni cap dels líders de CDC s'han manifestat de forma rotunda sobre què faria Convergència (o la llista avalada per Convergència) si es trobés en aquesta situació. Veuríem els diputats convergents investint un president republicà per capitanejar els 18 mesos que ens han de dur a la independència? Donaria suport CDC (o la llista avalada per CDC) a uns pressupostos republicans de tall socialdemòcrata? **Els dubtes són més que raonables.**

Un factor rellevant en aquesta qüestió és que **Artur Mas**, principal garant del sobiranisme dins de CDC, ha dit que [farà un pas enrere](#) si no guanya les eleccions. No cal dir que això reobrirà la pugna interna en la dreta catalana sobre si l'aposta sobiranista suma o resta. Els qui creuen que resta -que no són només a la Unió de **Duran i Lleida**- tindran arguments per defensar-ho, davant de la patxada que s'haurà endut **Mas**. Decapitada i sense lideratge clar, s'atrevirà CDC a investir **Junqueras**?

A més, cal tenir en compte que en l'equació del 27-S també hi pot jugar un paper important la CUP. Si ERC guanya les eleccions però la suma amb CiU no dona majoria absoluta, la CUP serà necessària arribar a 68 diputats. Podria ser que CDC no només es trobés en la cojuntura d'haver de donar suport a un president d'ERC, sinó a un president d'ERC condicionat per l'esquerra per la CUP. I ja se sap que una cosa és fer-se fotos amb la CUP a les cimeres sobiranistes i una altra de molt diferent és haver-se d'empassar el seu programa. **ERC potser podrà assumir unes quantes mesures econòmiques d'esquerra radical. Ho faria Convergència? 'Too hard'.**

L'anomalia aritmètica del procés: ERC, entre la por i el xantatge

ERC és molt conscient de l'anomalia aritmètica del procés. Els republicans -i, per extensió, la resta d'actors del camp sobiranista- actuen profundament condicionats per aquest factor. Tots els passos que realitzen ERC, l'ANC i Òmnium Cultural estan meditats al mil·límetre perquè puguin ser assumits per CiU. Existeix una por latent a que Convergència es despenji del sobiranisme i es perdi el que alguns anomenen una oportunitat històrica. **Ras i curt: pel que pugui passar, ERC no s'atreveix a guanyar.** Els republicans creuen que a dia d'avui una victòria electoral podria suposar, paradoxalment, una derrota dels seus objectius polítics.

Convergència i **Artur Mas**, en canvi, actuen de la manera contrària: **la seva estratègia passa per exercir el xantatge.** A priori pot semblar una paraula molt forta, però és exactament això: el diccionari [defineix xantatge](#) com una "amença o pressió amb què s'obliga a actuar una persona d'una manera determinada per treure'n profit". I és així: l'amença permanent de CiU de despenjar-se del procés si trontolla la seva situació de lideratge obliga ERC i a la resta del sobiranisme a actuar al dictat convergent.

El xantatge s'ha accentuat des del passat 9 de novembre i ha arribat a límits inèdits aquest cap de setmana a Molins de Rei. En aquesta ocasió, **Mas** interpel·la directament a les entitats de la societat civil, a qui demana que impulsin una llista electoral a la que CDC i ell mateix se sumarien. Els creadors del relat convergent no han batejat la idea com a "llista de país" o "llista única" -conceptes cremats- sinó com a "llista transversal del sobiranisme civil", ometent el petit detall que només un partit sobiranista l'avalaria i que, per tant, de transversal en tindria més aviat poc. Segons **Mas**, ell no hauria d'ocupar necessàriament el primer lloc de la llista. Avís per a navegants: el President de la Generalitat no ha de ser necessàriament cap de llista de cap partit. **Només cal que sigui escollit diputat.**

Soroll a l'ANC i Òmnium: mala peça al teler de cara al 27-S

La proposta de la "llista transversal" és l'enèsim capítol d'un sàinet que dura des del mes de novembre. ERC i gran part del sobiranisme ja han expressat els seus recels a presentar-se sota el paraigua d'una única llista que dilueixi matisos ideològics en un moment en què el que necessita l'independentisme és sumar pels marges. **Mas, però, no ho ha volgut entendre.** El President reincideix en una proposta que, en aquesta ocasió, és profundament irresponsable, perquè posa en una situació molt complexa a l'ANC i Òmnium a pocs dies del 27-S.

En un moment en què les organitzacions socials i els partits haurien d'estar centrades en fer campanya en favor de la victòria de les opcions independentistes, la proposta presidencial força la reobertura d'un debat tancat que només ha causat que soroll i divisió interna. **Mas** és conscient que hi ha un sector de l'ANC que s'alinea amb les seves tesis: el que representa l'exvicepresident **Jaume Marfany**, que aquest cap de setmana ha deixat dit el que pensa del tema [en dues blocades](#). L'anterior secretariat nacional, amb **Carme Forcadell**, i l'actual, dirigit per **Jordi Sánchez**, havien assolit un fràgil equilibri intern sobre la qüestió de no presentar-se a les eleccions. Un equilibri que ara **Artur Mas** dinamita amb ple coneixement de causa. **Alerta, perquè la ferida conseqüència d'aquesta acció de Mas serà profunda i pot suposar el trencament de la unitat social sobiranista.** És profundament injust que les entitats que han mantingut el tremp mobilitzador durant els últims anys paguin els plats trencats d'una estratègia electoralista.

L'ANC i Òmnium tenen davant tres opcions possibles: **fer com si no haguessin sentit res** (gairebé

impossible: l'estol de tuitaires i opinadors de l'òrbita convergent no paren de reproduir l'èpica del discurs 'masista' des de dissabte), **buscar una solució a mig camí** (en què persones de les entitats s'insereixin dins de les llistes dels tres partits sobiranistes) o la que probablement seria la pitjor de les opcions: **partir-se en dos**. La celebració d'una consulta interna sobre el tema, fos quin fos el resultat, podria acabar o amb una escissió o amb una desbandada del sector que en sortís derrotat. Un escenari que conduiria amb molta seguretat a la derrota de les opcions independentistes el proper 27-S.

Un escenari possible: victòria del President, derrota del sobiranisme

Propostes com la d'aquest cap de setmana -que inevitablement provoquen fractura i divisió en el sí del sobiranisme-, així com les sortides de to contra el 'Si se puede', generen un soroll que dilueix el caràcter plebiscitari del 27-S. **A pocs mesos de les eleccions, l'estratègia d'Artur Mas sembla meditada per aconseguir que el sobiranisme perdi pes**. I és que probablement aquí hi hagi la qüestió de fons més rellevant: **l'escenari ideal per alguns és una victòria electoral de CDC (o de la llista avalada per CDC), però una derrota del conjunt dels partits del sí-sí**.

L'objectiu perseguit per algunes veus al sí de Convergència seria un escenari en què **Artur Mas** seguís sent el líder indiscutit i la llista del President fos el primer partit, però en què un resultat massa curt impedís tirar endavant el full de ruta. Què passaria llavors? Entraríem en una fase de '[processisme](#)' latent en què ERC, a manca d'alternativa millor -o per evitar una alternativa pitjor- podria veure's obligada a seguir donant suport a **Mas** encara que això no suposés cap pas definitiu immediat cap a la independència. **Aquest és l'escenari desitjat per alguns a Convergència (no només a Unió)**. **Mas** és conscient que la situació de Catalunya és diferent a la de Barcelona, i que polaritzant les eleccions entre CDC i una hipotètica Catalunya en Comú no assumeix riscos exagerats. **Al contrari: presentant aquest espai com a enemic electoral pot afavorir la fuga del votant menys sobiranista d'ERC i CUP cap aquest espai**.

La jugada de **Mas** té els seus riscos. Si CDC s'acaba diluint en una plataforma sobiranista i tot i això ERC guanya les eleccions, ho tindrà molt difícil per no fer president **Junqueras**. El tret, doncs, podria sortir per la culata. La clau passaria perquè ERC no assumís d'entrada que ha de jugar un paper subsidiari del relat convergent, i sortís a guanyar.

L'agenda política catalana no es mou només en el camp nacional. Hi ha altres factors rellevants. **ERC i CUP no haurien de posar totes les pomes al cistell del relat de les plebiscitàries**. En els darrers temps han emergit amb força un altre relat: el del procés constituent. **L'independentisme d'esquerres pot tenir aquí camp per córrer i créixer, i fer-ho per espais no estrictament independentistes però limítrofs amb el sobiranisme**. El terratrèmol de Barcelona en Comú ha sacsejat el panorama. La rèplica catalana -que segons [avançava el diari Ara](#) es podria dir dirà Ara Catalunya- no tindrà la mateixa intensitat, però pot jugar un paper rellevant. El 9-N va marcar el final d'un cicle. Després de la consulta fallida, el sobiranisme hauria pogut doblar l'aposta amb unes eleccions immediates, però **Mas** va preferir la dilació. Ara el panorama és diferent i no unidireccional. Maig ha estat important, però setembre pot ser definitiu.